

Wijziging Besluit invordering boeten en onverschuldigd betaalde bedragen AOW, Anw en AKW

26 februari 1999

Het bestuur van de Sociale Verzekeringsbank,
Gelet op de artikelen X, XI en XII van de Wet terugvordering en verhaal in verband met herziening van het debiteurenbeleid, Stb. 1998, 278

Besluit:

Het Besluit invordering boeten en onverschuldigd betaalde bedragen AOW, Anw en AKW, Stcrt. 1996, 141 als volgt te wijzigen:

Artikel I

Aan artikel 2 wordt een derde lid toegevoegd dat luidt:

3. Artikel 4, vijfde lid, artikel 5, vijfde lid, en artikel 6, zesde lid, zijn niet van toepassing op vorderingen op een schuldenaar die niet in Nederland woont of vast verblijft, tenzij de kantonrechter met toepassing van artikel 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering op zijn verzoek een beslagvrije voet heeft vastgesteld.

Artikel II

A. Artikel 4, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Dit artikel is van toepassing op de invordering van boeten.

B. Artikel 5 wordt vernummerd tot artikel 6 en een nieuw artikel 5 wordt toegevoegd dat luidt als volgt:

Artikel 5

1. Dit artikel is van toepassing op de invordering van teruggevorderde onverschuldigd betaalde bedragen, indien de terugvordering het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting, bedoeld in artikel 49 AOW, artikel 35 Anw en artikel 15 AKW.

2. De Bank stelt de termijnen voor aflossing van de vordering zodanig vast dat gebruik wordt gemaakt van de volledige aflossingscapaciteit van de schuldenaar.

3. Indien bij betaling conform de volgens het tweede lid vastgestelde termijnen de vordering binnen twaalf maanden niet volledig zal zijn voldaan, dient

de schuldenaar, voor zover dit met aanwending van zijn vermogen mogelijk is, het resterende deel van de vordering ineens te voldoen binnen zes weken nadat de Bank aan de schuldenaar kennis heeft gegeven van de vaststelling van de termijnen. Indien de schuldenaar echter ten genoegen van de Bank zekerheid stelt voor dit resterende deel van de vordering, kan de schuldenaar dit deel later, doch uiterlijk binnen twaalf maanden nadat de vaststelling van de termijnen aan hem is bekendgemaakt, voldoen.

4. Indien de schuldenaar na aanwending van zijn vermogen en zijn volledige aflossingscapaciteit de vordering niet binnen twaalf maanden volledig zal hebben voldaan, stelt de Bank een groter aantal termijnen vast waarbinnen de vordering moet worden voldaan.

5. Indien de schuldenaar de vordering na drie jaren nog niet volledig heeft voldaan, worden verdere termijnen van aflossing zodanig vastgesteld dat de schuldenaar en zijn echtgenoot dan wel degene met wie hij een huishouding vormt, naast de verhoging als bedoeld in artikel 475d, vijfde lid, een inkomen ontvangen gelijk aan honderd ten negentigste van de beslagvrije voet, bedoeld in artikel 475d, eerste en tweede lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

6. Indien de schuldenaar de vordering na vijf jaar nog niet volledig heeft voldaan, ziet de Bank af van verdere terugvordering indien de schuldenaar of zijn wettelijke vertegenwoordiger:

a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan; of

b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald.

7. Indien de schuldenaar in verband met zijn aflossingscapaciteit en vermogenssituatie niet in staat is betalingen te verrichten ter voldoening van de vordering van de Bank, schort de Bank verdere invordering op tot de schuldenaar

weer in staat is tot het verrichten van betalingen.

8. In bijzondere gevallen kan de Bank afwijken van dit artikel.

C. Het tot artikel 6 vernummerde artikel 5 wordt gewijzigd als volgt:

1. Aan het eerste lid wordt de volgende tekst toegevoegd: 'en artikel 5, eerste lid'.

2. Het vierde lid wordt vervangen door:

4. Indien bij betaling conform de volgens het derde lid vastgestelde termijnen de vordering binnen twaalf maanden niet volledig zal zijn voldaan, dient de schuldenaar, voor zover dit met aanwending van zijn vermogen mogelijk is, het resterende deel van de vordering ineens te voldoen binnen zes weken nadat de Bank aan de schuldenaar kennis heeft gegeven van de vaststelling van de termijnen. Indien de schuldenaar echter ten genoegen van de Bank zekerheid stelt voor dit resterende deel van de vordering, kan de schuldenaar dit deel later, doch uiterlijk binnen zestig maanden nadat de vaststelling van de termijnen aan hem is bekendgemaakt, voldoen.

3. Het vijfde lid wordt vervangen door:

5. Indien de schuldenaar de vordering na vijf jaar nog niet volledig heeft voldaan, ziet de Bank af van verdere terugvordering indien de schuldenaar of zijn wettelijke vertegenwoordiger:

a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan; of

b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald.

4. Het zesde en zevende lid worden vernummerd tot zevende en achtste lid en een nieuw zesde lid wordt tussengevoegd dat luidt als volgt:

6. De in het vijfde lid genoemde termijn is drie jaar indien het gemiddeld inkomen van de schuldenaar in die periode de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet te boven is gegaan.

D. Artikel 6 wordt vernummerd tot artikel 7 en wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid wordt de verwijzing naar 'artikel 4' vervangen door 'de artikelen 4 en 5'.

2. Na het tweede lid wordt een derde lid toegevoegd dat luidt:

3. In afwijking van de artikelen 5 en 6 kan de Bank op verzoek van de schuldenaar afzien van (verdere) terugvordering indien de schuldenaar een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost. Van deze bevoegdheid maakt de Bank slechts gebruik indien zij van oordeel is dat de invordering op grond van de artikelen 5 of 6 niet langer geëffectueerd zal kunnen worden.

E. Artikel 7 wordt vernummerd tot artikel 8 en wordt gewijzigd als volgt: De verwijzing naar artikel '24, vierde lid, AOW' wordt vervangen door '24, zesde lid, AOW', '53, vierde lid, Anw' wordt vervangen door '53, zesde lid, Anw' en '24, vierde lid, AKW' wordt vervangen door '24, zesde lid, AKW'.

F. De artikelen 8 tot en met 13 worden vernummerd tot de artikelen 10 tot en met 15 en een nieuw artikel 9 wordt tussengevoegd dat luidt als volgt:

9. De Bank besluit van (verdere) terugvordering af te zien indien de schuldenaar of zijn wettelijke vertegenwoordiger gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten, indien de vordering het bedrag van f. 5.000,- niet te boven gaat. De periode is tien jaar bij vorderingen tot f. 15.000,-, vijftien jaar bij vorderingen tot f. 25.000,- en twintig jaar bij vorderingen vanaf f. 25.000,-.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 1999.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Aldus door het bestuur van de Sociale Verzekeringsbank vastgesteld op 26 februari 1999,

G.H. Terpstra, voorzitter.

P.A. Schaafsma, president-directeur.

Toelichting

a. Algemeen

De wetgeving

Op 1 januari 1999 trad de Wet terugvordering en verhaal in verband met herziening van het debiteurenbeleid in werking (Stb. 1998, 278). De wetswijziging is bedoeld om de uitvoeringsorganen in staan te stellen een efficiënter en doelmatiger debiteurenbeleid te voeren. Door intensivering van de fraudebestrijding is het aantal debiteuren en de gemiddelde hoogte van de terug te vorderen bedragen toegenomen. Bovendien zijn de uitvoeringsorganen verplicht tot volledige terugvordering en invordering in alle gevallen, ongeacht of praktische problemen ertoe leiden dat de schuld niet of niet volledig kan worden geïncasseerd. Uitvoeringsorganen blijven zo verplicht om dergelijke vorderingen regelmatig te blijven onderzoeken. De verplichting om in alle gevallen de gehele schuld terug te vorderen wordt door de wetgever te rigide geacht. De wet geeft de uitvoeringsorganen de bevoegdheid, in bepaalde gevallen af te zien van (verdere) terugvordering. Tevens verplicht ze de uitvoeringsorganen het aflossingsbedrag van onverschuldigd betaalde bedragen op een lager niveau te stellen, als het inkomen van de schuldenaar gedurende drie jaar de belastingvrije voet niet te boven is gegaan. Een gerechtelijke schuldsaneringsregeling op grond van de Invoeringswet schuldsaneringsregeling natuurlijke personen die op 1 december 1998 in werking is getreden, prevaleert boven de nieuwe terugvorderingsbepalingen. Wanneer door de rechter een schuldsaneringsregeling is uitgesproken, worden de vorderingen van de SVB in de wettelijke schuldsaneringsregeling meegenomen.

Het beleid van de SVB

De wet geeft de SVB de bevoegdheid in bepaalde situaties af te zien van (verdere) terug- en invordering. De versoepeling van de incassobepalingen heeft betrekking op die gevallen, waarbij in de praktijk is gebleken dat incasso nagenoeg onmogelijk is of met zeer veel nadelige effecten gepaard gaat. De versoepeling gaat uit van een strakke afbetalingsperiode, waarbij het uitgangspunt blijft dat zoveel mogelijk moet worden ingevorderd. Daarna wordt de terugvorderingsplicht omgezet

in een bevoegdheid om terug te vorderen.

De SVB is bevoegd van (verdere) terugvordering af te zien als de gerechtigde a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan; b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald; c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten; of d. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom, in één keer aflost.

De termijn van vijf jaar, genoemd onder a. en b. wordt verkort naar drie jaar als het gemiddeld inkomen van de belanghebbende in die periode niet boven de beslagvrije voet heeft gelegen, mits de terugvordering niet het gevolg is van het niet of niet op de juiste wijze voldaan hebben aan de inlichtingenplicht, zoals geregeld in de artikelen 49 AOW, 53 Anw en 15 AKW.

De SVB maakt op de volgende wijze gebruik van de hierboven beschreven bevoegdheden.

In het Besluit invordering boeten en onverschuldigd betaalde bedragen AOW, Anw en AKW (Invorderingsbesluit) wordt onderscheid gemaakt tussen de invordering van boeten (artikel 4), de invordering van onverschuldigd betaalde bedragen, waarbij de vordering uit onverschuldigde betaling het gevolg is van het niet voldoen aan de informatieplicht (artikel 5) en overige vorderingen (artikel 6). De versoepeling heeft betrekking op de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen, niet op de invordering van boeten. Artikel 4, dat nog uitsluitend van toepassing is op de invordering van boeten, is dan ook niet inhoudelijk gewijzigd.

De vorderingen waarop artikel 5 van toepassing is, worden kwijtgescholden indien de schuldenaar gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan dan wel na vijf jaar alsnog aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan door storting van het achterstallige bedrag vermeerderd met de wettelijke rente en kosten. Als bijkomende voorwaarde geldt dat het inkomen gedurende de eerste drie jaar van de referentieperiode van vijf jaar de

beslagvrije voet niet te boven is gegaan en gedurende de laatste twee jaar op bijstandsniveau heeft gelegen. De voorwaarde houdt verband met de in de wet opgenomen imperatieve bepaling dat met betrekking tot de terugvordering de SVB de aflossingsbedragen lager moet vaststellen, indien het inkomen van de schuldenaar gedurende drie jaar de beslagvrije voet niet te boven is gegaan. De SVB stelt de termijnen voor aflossing van de vordering zoals bedoeld in artikel 5 steeds zodanig vast dat gebruik wordt gemaakt van de volledige aflossingscapaciteit van de schuldenaar, hetgeen inhoudt dat zijn inkomen ligt op het niveau van de beslagvrije voet, en wel gedurende maximaal drie jaar. Daarna stelt de SVB de hoogte van het vrij te laten inkomen gedurende de laatste twee jaar van de periode van vijf jaar op het voor betrokkene geldende bijstandsniveau.

De vorderingen waarop artikel 6 van toepassing is, zijn ontstaan zonder dat er een samenhang is met het niet of niet juist voldoen aan de inlichtingenplicht. Deze vorderingen worden kwijtgescholden indien de schuldenaar gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan dan wel na vijf jaar alsnog aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan door storting van het achterstallige bedrag vermeerderd met de wettelijke rente en kosten. Een restschuld wordt na drie jaar kwijtgescholden indien de debiteur gedurende deze periode een inkomen heeft gehad gelijk aan de beslagvrije voet.

Dit beleid houdt een categorale kwijtschelding in in alle gevallen waarin de debiteur vijf respectievelijk drie jaar stipt heeft afbetaald en gedurende (de eerste) drie jaar een inkomen heeft gehad gelijk aan de beslagvrije voet. In alle gevallen geldt, dat kwijtschelding slechts plaatsvindt indien het niet mogelijk is de vordering zoveel mogelijk te voldoen met aanwending van het vermogen van de schuldenaar.

Van de bevoegdheid tot kwijtschelding indien de schuldenaar een bedrag van ten minste vijftig procent van de restsom in één keer aflost, maakt de SVB een restrictief gebruik. Van deze bevoegdheid wordt slechts gebruik gemaakt als te verwachten is dat verhaalsmogelijkheden op korte termijn verdwijnen, bijvoorbeeld als de debiteur van plan is Nederland definitief te verlaten.

De Wet terugvordering en verhaal in verband met herziening van het debiteurenbeleid geeft de SVB tevens de bevoegdheid om feitelijk oninbare vorderingen in alle gevallen na vijf jaar af te boeken.

Van deze bevoegdheid maakt de SVB slechts gebruik voor zover deze bevoegdheid overeenstemt met het reeds bestaande beleid. Dit houdt in dat slechts vorderingen beneden f. 5.000,- na vijf jaar worden afgeboekt. Voor hogere vorderingen gelden langere termijnen.

b. Artikelsgewijs

Artikel I

In de artikelen 475c en 475d is een regeling opgenomen inzake het vaststellen van een beslagvrije voet. Deze beslagvrije voet geldt niet voor de schuldenaar die in het buitenland woont of verblijft. Deze kan echter wel de kantonrechter verzoeken voor hem een beslagvrije voet vast te stellen op grond van artikel 475e van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering. In de in dit artikel I genoemde bepalingen wordt voor het vaststellen van de aflossingscapaciteit uitgegaan van de binnen Nederland geldende normen met betrekking tot de beslagvrije voet en wordt aan het feit dat de schuldenaar gedurende een bepaalde periode een inkomen heeft gehad ter hoogte van de beslagvrije voet het gevolg verbonden dat de invordering wordt gestaakt dan wel op een lager niveau wordt vastgesteld. Dit artikel strekt ertoe deze gevolgen slechts van toepassing te laten zijn op niet in Nederland wonende of verblijvende schuldenaren, indien de kantonrechter voor hen een beslagvrije voet heeft vastgesteld conform artikel 475e.

Artikel II

Dit artikel bevat in de onderdelen A tot en met C wijzigingen van de artikelen 4 en 5 van het Invorderingsbesluit. De strekking van deze wijzigingen is om te bewerkstelligen dat de restschuld wordt kwijtgescholden indien de schuldenaar zijn aflossingsverplichtingen gedurende vijf of drie jaar is nagekomen. Bovendien wordt voldaan aan de wettelijke verplichting dat de SVB het aflossingsbedrag moet verlagen, als de schuldenaar gedurende drie jaar een inkomen op het niveau van de beslagvrije voet heeft gehad. Met betrekking tot terugvorderingen

van onverschuldigd betaalde bedragen wordt onderscheid gemaakt tussen terugvorderingen die samenhangen met het niet of niet op de juiste wijze voldoen aan de inlichtingenplicht (artikel 5), en terugvorderingen die daarmee geen verband hebben (artikel 6). In het eerste geval wordt de restschuld kwijtgescholden na vijf jaar aflossing, terwijl het inkomen gedurende de eerste drie jaar de beslagvrije voet conform de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet te boven is gegaan, en de laatste twee jaar niet hoger is geweest dan het voor betrokkene geldende bijstandsbedrag.

Met betrekking tot onverschuldigd betaalde bedragen die niet veroorzaakt zijn door het niet voldoen aan de informatieplicht (artikel 6) geldt een maximumtermijn van vijf jaar aflossing. De maximumtermijn is drie jaar indien het gemiddelde inkomen in deze periode heeft gelegen op het niveau van de beslagvrije voet.

In onderdeel D is bepaald dat de SVB op verzoek van de schuldenaar af kan zien van verdere terugvordering indien de schuldenaar ten minste vijftig procent van de restsom in één keer betaalt. Van deze bevoegdheid maakt de SVB slechts gebruik indien ze voorziet dat invordering op grond van de artikelen 5 en 6 niet langer mogelijk zal zijn, bijvoorbeeld omdat de schuldenaar naar het buitenland vertrekt.

Onderdeel E heeft tot gevolg dat de vernummering van de genoemde artikelonderdelen in de wet in artikel 7 van het Invorderingsbesluit wordt verwerkt. Onderdeel F houdt vernummering in van de artikelen van het oorspronkelijke Invorderingsbesluit als gevolg van tussenvoeging van een nieuw artikel. Hierin is tevens bepaald op welke wijze de SVB gebruik maakt van haar bevoegdheid tot afboeking van oninbare vorderingen.

Artikel III

Aan de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit wordt terugwerkende kracht verleend tot en met 1 januari 1999, de datum van inwerkingtreding van de Wet terugvordering en verhaal in verband met herziening van het debiteurenbeleid. Er is geen overgangsrecht vastgesteld, zodat de nieuwe regels vanaf die datum ook van toepassing zijn op reeds lopende vorderingen die zijn vastgesteld op grond van de oude bepalingen van het Invorderingsbesluit.